

Til KHMs styre
Fra Arkeologisk seksjon

Sakstype: Sak Ba Orienteringssak
Møtedato: 16.04.2021
Notatdato: 29.03.2021
Saksbehandler: Lene Melheim

Orientering om NFR-prosjekter

Bakgrunn og målet med å ta opp saken

Arkeologisk seksjon har siden 2015 fått støtte fra Norges forskningsråd til to tverrfaglige forskningsprosjekter.

Prosjektet «Pioneers of North-Western Europe. Determining the hidden sources of human colonisation of Norway» (2015-2018) ble ledet av førsteamanuensis Per Persson (KHM) og var et samarbeid med Universitetet i Bergen, CEES ved Universitetet i Oslo og Universitetet i Uppsala.

Prosjektet studerte menneskets innvandring til Norge ved slutten av siste istid med utgangspunkt i arkeologiske funn og undersøkelser av gammelt DNA. Funn av steinredskaper og avfall fra produksjonen av slike redskaper gir grunnlag for å studere overføringen av håndverkstradisjoner mellom generasjoner, og kan vise hvor de innvandrende gruppene hadde sine kulturelle røtter. De genetiske undersøkelsene viser hvor gruppene hadde sin biologiske herkomst. Gjennom å kombinere disse to kildene har man nådd fram til en bedre forståelse av pionerbosetningen og den første innvandringen til Norge. Prosjektet er nå avsluttet, og har resultert i en rekke publikasjoner med internasjonalt nedslagsfelt samt et metodisk gjennombrudd med ekstrahering av gammelt menneskelig DNA fra kvae.

Prosjektet «Matkultur i middelalderbyen» (FOODIMPACT) (2020-2023) ledes av professor Marianne Vedeler (KHM) og er et samarbeid med Naturhistorisk Museum og CEES ved Universitetet i Oslo, Universitet i Bergen og Universitetet i Cambridge. Det biokjemiske laboratoriet Nicolas Garnier Laboratoire i Vic-le-Comte er ansvarlig for analyser av matrester.

Prosjektet er den første store studien av urban matkultur i middelalderens Norge. Arkeologisk materiale vil for første gang bli brukt til å identifisere lokal urban matkultur gjennom tre tverrfaglige forskningsfokus:

- Sosial differensiering i matkultur i middelalderens Oslo; hva spiste skomakeren og hva spiste biskopen?
- Forholdet mellom middelalderbyen, internasjonal handel og omlandet.
- Hvordan former og definerer urban matkultur lokale identiteter?

Prosjektlederne vil gi styret en presentasjon av prosjektene.

